



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **M. H.**
státní příslušnost:
t. č. pobytem

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 3. 2021, č. j. OAM-563/ZA-ZA11-VL11-2020

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný zastavil řízení o opakovaně podané žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Krajský soud se musel vypořádat s tím, zda skutečnosti, které žalobce uváděl v nové žádosti (obava z nasazení do armády a dopadů pandemie na jeho zdraví), neměly žalovaného vést k jejímu meritornímu posouzení.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal dne 29. 8. 2020 svoji druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Při poskytnutí údajů k této žádosti uvedl, že má dva nové důvody. Prvním je to, že se bojí svého nasazení v ozbrojeném konfliktu na východě Ukrajiny. Před svým odjezdem do ČR sloužil u policie a ví, že kdyby se vrátil, povolají ho do armády a určitě ho nasadí do bojové linie. Druhým důvodem žádosti je šíření nemoci Covid-19. Dostupnost a kvalita zdravotní péče na Ukrajině je nedostatečná. Bojí se o své zdraví. V ČR si zvykl. Chtěl by tu žít a pracovat. Na Ukrajině by asi protestoval proti prezidentu Zelenskému, kterému – jako ostatní Ukrajinci – nevěří.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 3. 2021, č. j. OAM-563/ZA-ZA11-VL11-2020 („rozhodnutí žalovaného“) zastavil řízení podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žádost žalobce shledal nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
4. V průběhu prvního řízení žalobce jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu označil to, že proti němu ve vlasti zahájili trestní řízení a že mu neznámé osoby vyhrožují. Žalovaný žalobci mezinárodní ochranu neudělil. Jeho rozhodnutí poté stvrdily i soudy (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 3. 2019, č. j. 2 Az 32/2017-118, ve spojení s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2020, č. j. 2 Azs 130/2019-60).
5. Důvody opakované žádosti žalovaný neshledal relevantními pro její nové meritorní posouzení. Obava žalobce z nasazení do ozbrojeného konfliktu sice představuje nový důvod. Žalobce však o něm musel vědět již při podání své první žádosti. Měl proto povinnost jej uvést již tehdy. To že žalovaný tento důvod meritorně neposoudil, je pouze důsledkem zavinění žalobce. Pandemie nemoci Covid-19 pak není sama o sobě relevantní z pohledu mezinárodní ochrany. Postihla většinu zemí světa, včetně ČR. Žalobce tento důvod podle žalovaného uvádí účelově. Od posouzení první žádosti žalobce nedošlo na Ukrajině k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Ukrajina je navíc bezpečnou zemí původu. K opětovnému meritornímu posouzení žádosti žalovaný proto nenašel důvod.

III. Žaloba

6. Žalobce namítá nesprávné posouzení otázky přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedl nový důvod – obavu z povolání do armády. Při své první žádosti tento důvod neuváděl. V té době mu toto nebezpečí nehrozilo v takové míře. Konflikt na Ukrajině se od roku 2016 výrazně změnil. Podle zprávy organizace *Human Rights Watch* 2021 si vzplanutí nepřátelských akcí letos v březnu a květnu vyžádalo civilní ztráty. Ozbrojený konflikt ohrožuje fyzickou bezpečnost obyvatel, omezuje jejich přístup k jídlu, lékům, vhodnému bydlení a školám. Pandemie tyto problémy zhoršila. Došlo k ostřelování škol. Ozbrojené skupiny se dopouštěly mučení. Zhoršení bezpečnostní situace dokumentuje i zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva za období srpen 2020 až březen 2021. Od počátku konfliktu zemřelo nejen mnoho civilistů, ale i vojáků. Proto do války posílají nové vojáky. Je tedy pravděpodobné, že by to čekalo i žalobce.
7. Pokud měl žalovaný pochybnosti o pravdivosti žalobcových tvrzení, měl s ním provést pohovor. Tím, že to neudělal, nezjistil dostatečně skutkový stav. V souvislosti s pandemií žalobce odkázal na zprávy, které dokumentují špatný stav ukrajinského zdravotního

systemu. Žalovaný se jeho tvrzeními měl blíže zabývat. Žalobce uvedl nové důvody své opakované žádosti. V obou případech se jednalo o důvody, které nemohl uvést při podání první žádosti v roce 2016. Nastaly totiž až po pravomocném ukončení předchozího řízení. Posuzování obav z pronásledování či vážné újmy má být prospektivní. Žalovaný musí riziko posuzovat do budoucna. Měl se proto zabývat tím, do jaké situace by se žalobce dostal po návratu na Ukrajinu.

8. Žalobce odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, ve kterém šlo o otázku zastavení řízení o opakované žádosti, pokud se žalovaný nezabýval možnými důvody pro udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud konstatoval, že i opakovanou žádost, která neuvádí nové skutečnosti pro udělení mezinárodní ochrany, nelze považovat za nepřipustnou, jestliže se od předcházejícího rozhodnutí zásadně změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla opodstatňovat novou žádost. Situace na Ukrajině se změnila. Válka trvající od roku 2014 přináší stále další oběti. Žalobci hrozí nasazení do bojů. Situaci změnila i pandemie. Žalovaný se proto měl žádosti žalobce meritorně zabývat. Žalobce se domnívá, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Hrozí mu vážná újma v souvislosti s probíhajícím ozbrojeným konfliktem.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný považuje žalobní námitky za nedůvodné. Žalobce neuvedl žádnou novou skutečnost, která by odůvodňovala opětovné posouzení žádosti. Na Ukrajině nedošlo ke změně, která by měla relevanci z pohledu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Při opakované žádosti žalovaný nemá povinnost vždy provést pohovor. Skutečnosti, které žalobce uváděl, nejsou azylově relevantní. Obava z nasazení do války nemá význam. I podle českého trestního zákoníku je nenastoupení k výkonu vojenské služby trestným činem. Žalovaný také odkázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze z roku 1998, podle kterého povolání k výkonu vojenské služby samo o sobě není pronásledováním, ani pokud se pojí s rizikem účasti při bojových akcích. Význam nemají ani obavy z pandemie kvůli nedostatečné zdravotní péči. Tato situace dopadá na všechny obyvatele Ukrajiny.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba je přípustná. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“) bez nařízení ústního jednání. Žalovaný s tím souhlasil a žalobce ve stanovené lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas.
11. Žaloba *není důvodná*.
12. Opakovaně podaná žádost o mezinárodní ochranu je v souladu s § 11a odst. 1 zákona o azylu přípustná při současném splnění těchto podmínek:
 - a) žadatel uvede nebo se objeví nové skutečnosti;
 - b) tyto skutečnosti bez zavinění žadatele žalovaný nezkoumal v předchozím řízení;
 - c) tyto skutečnosti svědčí o tom, že žadateli v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.
13. Žalobce právě vymezené podmínky nesplnil. Obava z povolání do armády sice splňuje podmínku pod písm. a). Jedná se o novou skutečnost. Současně však nesplňuje další dvě

podmínky. Žalobce totiž tuto skutečnost mohl uplatnit ve své první žádosti. Tím, že to bez objektivního důvodu neudělal, se sám připravil o meritorní přezkum tohoto důvodu z pohledu jednotlivých forem mezinárodní ochrany.

14. V žalobě žalobce tvrdí, že tento důvod v předchozím řízení neuváděl proto, že v té době (rok 2016) mu povolání do armády spojené s účastí v bojích „nehrozilo v takové míře“. Krajský soud v první řadě upozorňuje, že *nic takového žalobce neuváděl při poskytnutí údajů ke druhé žádosti o mezinárodní ochranu*. Proto je logické, že se žalovaný k tomuto tvrzení ve svém rozhodnutí nemohl vyjádřit. Z důvodů, které žalobce prezentuje v žalobě, navíc není krajskému soudu zřejmé, z čeho konkrétně žalobce dovozuje, že nebezpečí povolání do armády a s tím spojené ohrožení jeho života by nyní mělo být vyšší než v roce 2016. Zvýšenou pravděpodobnost svého nasazení žalobce opírá pouze o to, že mnoho vojáků ve válce zemřelo, proto se povolávají další. *Toto tvrzení je však pouhou spekulací žalobce*. V řízení nepředložil žádný důkaz svědčící o tom, že by nyní existovalo větší riziko jeho povolání do armády, než tomu bylo v roce 2016.
15. Informace obsažené ve správním spisu navíc svědčí o opaku. Konkrétně z *Informace OAMP – Ukrajina: Situace v zemi z dubna 2020* („Informace OAMP“) plyne, že od roku 2016 na východoukrajinské frontě slouží pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Ve vztahu k ostatním povolaným brancům došlo k úplné demobilizaci. K odvodům dochází pouze na základní vojenskou službu, kterou již žalobce absolvoval. Tvrzení žalobce, že je nyní jeho povolání do armády a související ohrožení života reálnější, než v roce 2016, je proto nepodložené. Neexistuje objektivní důvod, který by mu bránil uvést tuto obavu při první žádosti.
16. Nelze ani tvrdit, že by se na Ukrajině situace změnila takovým způsobem, že by bylo namísto opětovně posoudit jeho žádost o mezinárodní ochranu. Ozbrojený konflikt na východě země sice stále přetrvává a dochází i k civilním obětím. To ale v případě žalobce není relevantní. *Žalobce pochází ze Zakarpatské oblasti*, kde podle Informace OAMP k žádným bezpečnostním incidentům v souvislosti s ozbrojeným konfliktem nedochází. Důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu spočívající v obavě z povolání do armády, proto žalobce měl uplatnit již v rámci předchozího řízení. Žalovaný proto nepochybil, pokud se tímto důvodem meritorně nezabýval. Žalobce se o jeho řádné posouzení připravil vlastním zaviněním.
17. Přípustnost opakované žádosti nemohl založit ani druhý důvod spočívající v dopadech pandemie nemoci Covid-19 na ukrajinský zdravotní systém. Jedná se sice o novou skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit v předchozím řízení. Nesplňuje však třetí podmínku přípustnosti. *Nejedná se o skutečnost, která by svědčila o tom, že by žalobci hrozilo pronásledování nebo vážná újma*. Žalobce je zdravý a mladý. Při poskytnutí údajů k opakované žádosti uvedl, že neužívá žádné léky a s ničím se neléčí. Již z tohoto důvodu jsou obavy žalobce o jeho zdraví pouze hypotetické. Nárok na doplňkovou ochranu v souvislosti s nedostatky zdravotního systému země původu přitom nemají ani ti cizinci, kteří trpí mimořádně závažnou nemocí. Dokonce ani v mimořádných případech, pokud by jejich navrácení znamenalo, že budou čelit špatnému zacházení (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 18. 12. 2014 ve věci C-542/13, *Mohamed M'Bodj proti État belge*). Výjimkou je pouze situace, pokud by vážně nemocným osobám hrozilo úmyslné odepírání léčby. Tím spíš pak tyto důvody nelze zohledňovat v případě zdravých osob.

18. Žalovaný tedy postupoval správně, pokud skutečnosti, které žalobce uváděl v novém řízení, nepovažoval za důvod pro opětovné meritorní posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Tyto skutečnosti nesplňují podmínky podle § 11a odst. 1 zákona o azylu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

19. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly (§ 60 s. ř. s.).
20. O návrhu na přiznání odkladného účinku krajský soud samostatně nerozhodl. Bezodkladně totiž rozhodl ve věci samé. Žalobci již ani nezasílal vyjádření žalovaného k žalobě. Oproti jeho rozhodnutí neobsahovalo žádnou novou argumentaci, která by měla vliv na rozhodnutí krajského soudu. Právo na kontradiktornost řízení si proto nežádalo, aby krajský soud vyjádření žalovaného žalobci přeposílal (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 205/2006-60).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 6. května 2021

Martin Kopa
samosoudce